

Budapest Főváros XVII. ker. Rákosmente Önkormányzata

Rákosmenti Aprófalva Óvoda

XVII. ker. Egészségház u. 4.

APRÓFALVA ÉLETE

RÁKOSMENTI APRÓFALVA ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

2015

Az óvoda neve: RÁKOSMENTI APRÓFALVA ÓVODA

Az óvoda címe: 1173. Bp. Egészség ház u. 4.

Tel: 256-20-82

Fax: 256-20-82

E-mail: aprofalva@enternet.hu

**A fenntartó neve: Bp. Főváros XVII. Rákosmente
Önkormányzata**

A fenntartó címe: 1173. Bp. Pesti út 165.

Tel: 257-33-33

Az óvoda alapító okiratának száma, kelte:

OM 034628-AO 2015/05/28

2015.május 28.

A Program 2015, augusztus 01-től kerül bevezetésre.

Az elfogadott Program határozatlan ideig érvényes,
felülvizsgálatát a nevelőtestület 30%-a kezdeményezheti.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC.Törvény
- A kormány 363/2012.(XII.17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvoda nevelésének irányelve
- 2003.évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. Törvény a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

- Alapító Okirat

Tartalom

Tartalom	4
Helyzetkép	5
Gyermekkép	5
Óvodakép	6
Óvodai nevelésünk célja	6
Óvodai nevelésünk feladata	6
Nevelési alapelveink	7
Az óvodai élet megszervezésének elvei	10
Személyi feltételek	10
Tárgyi feltételek	12
Az óvodai élet megszervezése	14
Napirend	16
Pedagógiai adatkezelés	17
Az óvoda kapcsolatai	18
Egészséges életmód alakítása	22
Az érzelmi az erkölcsi és a közösségi nevelés	26
Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	30
Játék	35
Munka jellegű tevékenységek	38
A tevékenységben megvalósuló tanulás	39
Mesélés, verselés	42
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	45
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	47
Mozgás	49
A külső világ tevékeny megismerése	51
Környezet megismerésére nevelés tartalma	51
Gyermekvédelem az óvodában	58
Érvényességi nyilatkozat	62

Helyzetkép

Óvodánk a XVII. kerületben, Rákoskeresztúron, a kerület szívében, mégis az autók zajától elviselhető távolságban, füves, fás környezetben található a lakótelep közepén.

A hozzánk járó gyermekeknek megközelítőleg fele lakik lakótelepen, a többiek a kerület távolabbi családi házas övezetében. A lakótelepi gyerekek kis alapterületű lakásokban élik életüket. A családi házas övezetből érkezők is napjuk nagy részét az óvodában töltik, hisz szüleik munkába utazása sok időt igényel. Ezért úgy a lakótelepről, mint a máshonnan idejövő gyermekeknek mozgásra, szabad levegőn tartózkodásra nem - vagy nagyon kevés - idő jut. Ez motiválta, hogy udvarainkat mozgásra serkentő, esztétikus fajtátekókkal szereljük fel.

Jól felszerelt tornatermünk szintén a gyermekek mozgásigényének kielégítését szolgálja.

Mivel a gyermekek nagy része egész napját az óvodában tölti, a napi ötszöri étkezésből négyet mi biztosítunk számukra.

A kerületi óvodák közül csak nekünk van főzőkonyhánk, mely lehetővé teszi az egészséges táplálkozási szokások megalapozását, a *táplálékallergiás gyermekek integrált nevelését*. Kihhasználva sajátosságainkat, - s figyelembe véve a szülőket, s gyermekek igényeit döntöttünk úgy -, hogy az **egészséges életmódra nevelés** hangsúlyos szerepet kap programunkban.

Kerületünkben a közoktatási intézmények felvállalták a Sajátos Nevelési Igényű gyerekek (a továbbiakban rövidítve SNI) integrált ellátását, így óvodai nevelésünk sajátossága: A többi gyermekkel együtt, azonos csoportban nevelhető enyhe értelmi fogyatékos valamint pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.

Gyermekkép

Nyílt, őszinte, szeretetteljes, befogadó, családias légkörben szeretettel alakítani a ránk bízott gyermekek személyiségét, szociális és értelmi képességeit.

Sok - sok szeretettel segíteni gyermekeink önfejlődését, differenciált, egyéni nevelési feladatokkal segítve képességeik kibontakozását, a szépre, jóra nevelünk.

E szellemben nevelődve biztosítani tudjuk gyermekeinknek a derűs, vidám gyermekkort.

Egészséges, nyitott, érdeklődő, a világra rácsodálkozó, önmagában és másokban bízó, elfogadó, egyéniségüket megtartó embereket nevelünk.

Óvodakép

Óvodánk biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Nevelőmunkánk során a családi nevelés kiegészítőjeként, *óvó-védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő* funkciókat látunk el. Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását. Biztosítjuk a multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét

Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése különös tekintettel az **egészséges életmódra nevelés** területén.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása.
- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a hátrányok kiegyenlítésének elősegítése a legnagyobb fokú önállóság elérése, különös tekintettel az enyhe értelmi fogyatékos valamint pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekekre tekintettel.
- a Tartalmas, örömteli óvodai évek biztosítása.

Óvodai nevelésünk feladata

- Az egészséges életmód szokásainak kialakítása.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Az elmélyült nyugodt szabad játék feltételeinek megteremtése.
- A gyermekek testi, szociális, képességeinek fejlesztése.
- Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.
- Speciális feladatok az SNI-s gyermekek hatékony nevelése érdekében: állapotromlás megelőzése, korrekció, kompenzáció. és rehabilitáció.

Nevelési alapelveink

- *A gyermeki személyiség tiszteletben tartásának elve.*
Minden gyermek individuum – egyszeri és megismételhetetlen személyiség, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- *Esélyegyenlőség alkotmányos elvének érvényesülése.*
Tehetséggondozás, hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése.
- *Következetesség, fokozatosság elve.*
Megfelelő szokás – szabályrendszer felállítása a csoport, a gyermekek érdekében. A gyermekek készségeinek, képességeinek önmagához való fejlesztése, kibontakoztatása.
- *Gyermekközpontúság elve.*
Az óvodában minden a gyermekekért, az ép és sajátos nevelési igényű gyermekekért a gyermekek érdekében történik. Személyes, jó kapcsolat megalapozása, a másság elfogadása. Differenciált, egyéni bánásmód alkalmazása. A gyermekek személyiségéhez igazodó pedagógiai intézkedések.

Az optimális megvalósuláshoz, megvalósításhoz szükséges az **integratív folyamatok** különböző szintjeinek egymásra épülése a napi életben:

- **Az egyén pszichés szintje** – létrejött a személyiség alrendszereinek összhangja, mely biztosítja negatív személyiségvonásainak belátását, mások megértését, elfogadását.
- **A különböző személyiségek közötti kölcsönös ráhatás szintje** – ez biztosítja a személy számára az azonosság mellett az individuum érzését, a személyiség feladása nélküli alkalmazkodást, az egyezségek és kölcsönös közeledések folyamatát.
- **Az oktatás, tanítás szintje**, valamint

- **A nevelési, oktatási intézmény szintje** - a megvalósulás alapja a pedagógus és a nevelést segítők részéről a cél – és feladatrendszer tudatos, pozitív irányú felvállalását. Ennek alapja az egyén pszichés szintjén megvalósult integráció, jól funkcionáló személyközi kapcsolatot biztosító kölcsönösség.
- **A kulturális normák és értékek szintje** – az integráció cél – és feladatrendszer és eszköz is egyben, a cél az integrációval, mint eszközzel érhető el. A fent jelzett folyamat láncszerű összekapcsolódása biztosítja az integráció eszméjének norma és értéként való beépülését a társadalmi tudatba. Ez már a szociális integráció, a más és más ember belenövése, beleépülése, társadalmi lénné válása az összes sajátosságaival vagy annak ellenére.

Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételek

Tárgyi feltételek

Az óvodai élet megszervezése

Napirend

Pedagógiai adatkezelés

Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételek

Engedélyezett álláshely: 43

Ebből - Óvodapedagógus álláshely: 21

Főiskolai szintű alapdiploma	Főiskolai szintű alapdiploma + fejlesztőpedagógusi végzettség + szakvizsga	Főiskolai szintű alapdiploma + gyógytestnevelői végzettség + szakvizsga	Főiskolai szintű alapdiploma + mozgásterapeuta
15 fő	2 fő	1 fő	1 fő

Logopédus heti 20 órában foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel.

Technikai álláshely: 22

Ebből:

- 1 fő szakképzett óvodatitkár
- 1 fő szakképzett élelmezésvezető
- 1 fő szakképzett szakács
- 3 fő konyhalány
- 11 fő szakképzett dajka
- 3 fő pedagógiai asszisztens
- 1 fő fűtő
- 1 fő kertész

Továbbképzésre való jelentkezésnél figyelembe vesszük, hogy programunk megvalósítását elősegítő ismereteket szerezzenek az óvodapedagógusok. Fontosnak tartjuk a különböző problémákkal küzdő gyermekeink hatékonyabb fejlesztését.

Nevelőközösségünk tagjaira jellemző az önképzés igénye, úgy a kerületi, mind a fővárosi továbbképzéseken, szakmai bemutatókon aktívan részt vesznek.

Programunk megvalósításához olyan munkatársakra van szükség:

- Akik képesek a megújulásra
- Igényük van az önképzésre, élnek a továbbképzések adta lehetőségekkel
- Akik azonosulni tudnak **hitvallásunkkal:**

Olyan óvodai légkört biztosítunk, ahol a gyermek biztonságban, jól érzi magát.

Az egészséges életmódra nevelés feltételeinek megteremtésével életvidám, kreatív, szabadon mozgó, játszó és tevékenykedő gyermekeket nevelünk.

Tárgyi feltételek

Óvodánk két ütemben bölcsődének épült, lapos tetős, nagy kiterjedésű építmény. A régebbi épületrészben 4 különálló csoportszoba a hozzátartozó kiszolgáló helyiségekkel, tornaterem és tálalókonyha, az újabb részben 6 csoportszoba a kiszolgáló helyiségekkel, főzőkonyha, raktárak, mosókonyha, irodák, óvónői szoba található.

Az a tény, hogy bölcsődéből lett óvoda, természetesen előnyökkel és hátrányokkal is jár.

Csoportszobáink alapterülete 35 – 45 négyzetméteresek és a „fenti” 6 csoportnak 3 kicsi mosdóhelyiségen kell osztozkodnia. Szerencsére öltözőink, melyek különállóak, elég tágasak, világosak.

Mint a fentiekből kitűnik óvodánk 10 csoportos, a gyermekkel szakképzett dolgozóink foglalkoznak

A csoportszobák berendezése, felszereltsége, esztétikus megjelenése a gyermekek érdekeit szolgálják, s tükrözik az ott dolgozók áldozatkész munkáját.

Folyamatosan kihasználunk minden pályázati lehetőséget, s **sikeress** pályázatainknak köszönhetően szépül, gazdagodik óvodánk.

Alapítványunkra befolyt összegből sósobát alakítottunk ki és működtetünk .Ez a helység elég nagy ahhoz, hogy egy egész csoport egyszerre tudjon bent tartózkodni ebben a mikroklímában. A sósoba kialakításához a sok allergiás és egyéb légúti betegségben szenvedő gyermek adta az ötletet. A szülők örömmel fogadták, s visszajelzéseik szerint hatékony. Homokozók karbantartása. Fejlesztő eszközök, játékok bővítése. Műfü telepítése, Udvarok eszközeinek karbantartása.

Képviselői támogatásból:

- Szabványnak megfelelő udvari játékeszközök
- Ütés csillapító gumiburkolat játékok alá
- Konyhai eszközök cseréje, bővítése

A tervszerű karbantartás keretében:

- Gyermekmosdók felújítása, karbantartása
- Csoportszobák és folyosók festése
- riasztórendszer működtetése
- A konyha karbantartása

Főzőkonyhánk a HACCP minőségbiztosítási rendszer előírásai szerint üzemel. Biztosítja a gyermekek életkori igényeit figyelembe vevő egészséges étrendet és lehetőséget ad a *diétára szoruló gyermekek fogadására*. Tapasztalataink szerint erre egyre nagyobb az igény kerületünkben. A korszerűtlen alumínium edényeket rozsdamentes főző- s tálalóedényekre cseréltük.

Tornatermünk gazdag eszközkínálatát sikeres pályázataink tették lehetővé. Az eszközök használatánál, tárolásánál gyermekeink biztonságát mindig szem előtt tartjuk.

Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda hétfőtől péntekig tartó 5 napos munkarenddel, egész éven át – kivétel nyáron 5 hét– folyamatosan működik.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 5. §-ának (2), illetve 26. §-ának (1) – (4) bekezdése rendelkezik a nevelési intézmények pedagógiai programjáról.

Ennek értelmében az óvodai nevelés az „Óvodai nevelés országos alapprogramja” 363/2012. (XII. 17.) Korm.rendelet szellemével megegyező helyi pedagógiai program alapján történik.

Nyitvatartási idő

Napi 12 óra, reggel 6 órától 18 óráig.

Az ügyelet reggel 6 órától 7 óráig, délután 17 órától 18 óráig tart.

Az óvoda nyitva tartása alatt a gyermekekkel végig óvodapedagógus foglalkozik

A csoportok kialakítása

Óvodánkban törekszünk a csoportok életkor szerinti kialakítására. A felmenőrendszer a felnőttekhez és a társakhoz való kötődést szolgálja. Az állandóság biztonságot nyújt, a közösség fejlettebb szintre juthat el. Az azonos korcsoportú gyermekek különböző fejlettségi szintjét figyelembe vesszük. A reggeli gyülekezés, a délutáni csoportösszevonás alkalmával, közös programokon, ünnepségeken a gyerekek együtt vannak. Az udvar részeken a különböző korcsoportú gyerekek a nap jelentős részében szabadon választhatnak játszótársat.

A fejlettség szerinti beiskolázás miatt előfordul, hogy nagyobb létszámban maradnak nagycsoportos életkorú gyerekek az óvodában. Ilyen esetekben is a gyerekek érdekeit figyelembe véve szervezzük a csoportokat.

A gyermekek egészséges fejlődésének feltétele a helyes életritmus. A helyes életritmust a napirend biztosítja, mely *folyamatos* és *rugalmas*. A csoportokban az óvónők a napirendet a gyermekek életkori és egyéni fejlettségének megfelelően, a *sajátos nevelési igényt* figyelembe véve, a helyi sajátosságoknak megfelelően önállóan alakítják ki és alkalmazzák.

A napirend kialakításának főbb szempontjai:

- tegye lehetővé a gyermekek alapvető biológiai szükségleteinek kielégítését,
- biztosítsa az életkori sajátosságból, illetve egyéni igényekből fakadó változatos tevékenységeket,
- megfelelő időtartamot biztosítson az egyes tevékenységekhez, érvényesüljön benne a játék kiemelt jelentősége,
- Az egyéni fejlesztések időpontja, időtartamának megválasztása biztosítsa az SNI-s gyermek számára a folyamatosság megélését az óvodai életben

Napirend

A TEVÉKENYSÉG			A TEVÉKENYSÉG MEGNEVEZÉSE
KEZDETE	VÉGE	IDŐTARTAMA	
06. 00	07. 00	60'	Gyülekezés összevont csoportban
07. 00	12. 00	300'	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység, ismeretszerzés kötött vagy kötetlen szervezésben Kb. 08.00 - 09.00 előkészület az étkezéshez, étkezés (folyamatosan) Mindennapos mozgásfejlesztés, testnevelés az időjárástól függően levegőzés-, Udvari játék-, ebéd előtti időpontban van.
12. 00	13. 00	60'	Előkészület az étkezéshez, étkezés Testápolási teendők, öltözés (vetkőzés), előkészület a pihenésre
13. 00	15. 15	135'	Pihenés - (különböző ideig)
15. 15	16. 00	45'	Öltözködés, egyéb testápolási teendők Előkészület az étkezéshez, étkezés
16. 00	18. 00	120'	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység, lehetőség szerint az udvaron

A csoportos napirendek kialakításánál törekszünk arra, hogy minél jobban illeszkedjen az életkori sajátosságokhoz.

A kisebbeknél szükségszerűen több a pihenésre, gondozási tevékenységre biztosított idő, mint a nagyoknál. A gondozás folyamatában az óvodapedagógus és a dajka együttműködő munkája segíti a gyermek önállóságának fejlődését.

Úgy szervezzük napjainkat, hogy a legjelentősebb gyermeki tevékenységi forma – a szabad játék – kapja a legtöbb időt, s a többi tevékenységi formát úgy építjük köré, hogy a lehető legritkábban szakítsuk meg a folyamatosságát.

Kihasználunk minden lehetőséget a szabadban való tevékenykedésre, mozgásra.

A **heti rendet** a csoportnaplók tartalmazzák, az óvodapedagógusok dolgozzák ki a gyermekek fejlettségét, helyi sajátosságokat figyelembe véve. Tartalmazza a rászoruló gyermekek egyéni fejlesztésének szervezési rendjét.

Pedagógiai adatkezelés

Felvételi és mulasztási napló

Tartalma:

- A gyermekek adatai: név, születési idő, hely, lakcím, TAJ-szám
- A szülők adatai: név, munkahely, telefonszám, e-mail cím
- A gyermekek hiányzása

A gyermekek fejlődését követő dokumentumok

Anamnézis:

Tartalma:

- A gyermekek adatai.
- A nevelő testület által összeállított és elfogadott kérdések a szülők nevelési attitűdjeiről, a gyermek fejlődéséről óvodába lépéséig.

Gyermek fejlettségét rögzítő lap

Tartalma:

- Testi-szomatikus fejlettség jellemzői
- Egészséges életmód, egészségügyi szokások
- Szocializáció
- Tevékenységformák (játék, munka, tanulás)

Gyermek egyéni fejlesztési terve indokolt esetben

Tartalma:

- Fejlesztendő területek - input
- Fejlesztést végző személy
- Várható eredmények
- Fejlődésben beállt változások – output

Csoportnapló

Formája:

Gyűrűs műanyag dosszié, amely kiscsoporttól –nagy csoportig használható, rendszeres, időszakonkénti kiegészítéssel.

Tartalma:

- Nyitó oldal
- Felvételi és mulasztási napló
- Adatok
- Szervezési terv
- Szokások-szabályok
- Gyermeki tevékenységek tervezése
- Tanulási terv heti bontásban
- Szülői értekezletek, nyílt napok, fogadó órák anyaga
- Egyéb

Az óvoda kapcsolatai

A COMENIUS 2000 I. modelljének kiépítése során a partnerekkel való kapcsolatunk tudatosabbá, szervezettebbé vált.

Folyamatosan mérjük – a gyermekek, szülők, óvodai alkalmazottak, egyéb partnerek - igényeit, elégedettségét, elvárásait, majd az eredmények figyelembevételével határozzuk meg további céljainkat, feladatainkat. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és szükségletekhez.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvoda a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családdal való szoros együttműködés következtében az óvoda és szülő között partnerkapcsolat jön létre, amely által megismerjük és elfogadjuk a család szokás-szabályrendszerét, s megpróbálunk hatással lenni az életmód jó szokásainak alakításában.

Az együttműködés megnyilvánul a kölcsönös bizalomban, a nyílt, őszinte kapcsolattartásban, a család világnézeti nevelésének elfogadásában, a gyermekszeretetben. Érvényesítjük a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldási gyakorlatát.

A kapcsolattartás formái, alkalmi

- **Családlátogatás**
Az óvodapedagógus problémás esetekben tájékozódik a család nevelési elveiről, szokásairól.
- **Napi kapcsolattartás**
- **Szülői értekezletek**
Az óvodát, csoportot, gyermekeket, szülőket érintő eredmények, feladatok, problémák megbeszélése.
- **Fogadóórák**
Személyre szabottan, igény szerint előre megbeszélt időpontban, óvodapedagógus vagy szülő kezdeményezésére.
- **Nyílt napok**
Előre egyeztetett időpontban, pedagógusonként évente kétszer. Lehetőséget ad az óvodai életbe való betekintésre. A szülők képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítő képességéről
- **Ünnepségek, munkadélutánok, közös programok**
Lehetőség a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére.

Kapcsolat egyéb partnereinkkel Az eredményes nevelőmunka érdekében alkalmanként szükség van külső szakemberek bevonására, akik segítenek a felkészülésben, a speciális fejlesztésben.

Fenntartó

- Tanügyigazgatási feladatok
- Közigazgatás, szabályok szerinti működtetés
- Gazdálkodási, műszaki feladatok

Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény

- Magatartási és tanulási problémák megoldásához igénybe vesszük segítségüket.
- Problémás helyzeteknél nyújtsanak maximális segítséget munkánkhoz, legyenek partnereink a gondok megoldásában
- Iskolaérettségi vizsgálatoknál adjanak a gyerekek képességeiről alapos, mélyreható jellemzést, iránymutatást a fejlesztendő területekről.
- Logopédus munkája, elengedhetetlen beszédhibás gyermekeink fejlesztésében
- Az (intézménypszichológus) Nevelési Tanácsadó segítséget nyújt magatartási tanulási, beiskolázási, családi problémáknál

Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Pedagógiai Szakszolgálat, Gyámhivatal

- A gyermekek jogainak érvényesítése veszélyeztettség esetén és hátrányos helyzetben
- Jelzőrendszer működtetése
- Esetmegbeszélések, megoldáskeresés közösen

Kerületi óvodák

- Egymás munkájának megismerése, segítése
- Kerületi munkaközösségekben, továbbképzésekben való részvétel
- Vezetői értekezletek alkalmával információcsere

Bölcsőde

Partnereink azonosításánál a Sági utcai bölcsödével vettük fel a kapcsolatot, mert onnan sok gyermek jön hozzánk. A megfelelő információcsere hasznos adatokkal szolgál számunkra a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről.

A gyermekek beilleszkedésének megkönnyítése érdekében kölcsönösen meglátogatjuk egymást:

- Megismerjük egymás szokás-szabályrendszerét
 - A bölcsödében ismerkedünk leendő kiscsoportosainkkal, majd a gondozónők megnézik a gyermekeket beszoktatási időben
- Szülői értekeztet az óvodába készülők szüleinek (a bölcsödében)

Iskola

Együttműködés annak érdekében, hogy a gyermekek számára az átmenetet megkönnyítsük.

- Nagycsoportban a tanító nénik meghívása a szülői értekezletre
- A tanító nénik meghívása óvodánkba, az óvoda élet megismertetése.
- Tapasztalatcsere
- Iskolalátogatás a nagycsoportos gyerekekkel, ahol ízelítőt kaphatnak az iskolai életből
- Ünnepek, különböző programok szervezése az iskola és óvoda között.

Orvos, védőnő, fogorvos

Speciális szakismereteikkel segítsék a gyermekek egészségnevelését.

- Évente orvosi, fogorvosi vizsgálat
- A testi fogyatékos gyermekek esetében a Testi, érzékszervi fogyatékosokat vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértőivel a folyamatos kapcsolattartás, az általuk kiadott szakértői vélemény, felülvizsgálat szerinti rehabilitáció nevelés

Kapcsolat a Fővárosi Pedagógiai Intézettel

Részt veszünk az általuk szervezett továbbképzéseken szakmai ismereteink felújításával munkánk eredményesebbé tétele érdekében.

Az óvodai nevelés feladatai

Egészséges életmód alakítása

Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Egészséges életmód alakítása

A gondozás az óvodai nevelés egyik alap tevékenysége, kedvező feltételeket biztosít a nevelési hatások érvényesülésének.

Helyes életvitel kialakításával elősegítjük az *egyénenként változó testi-lelki szükségletek kielégítését*, a gyermekek fejlődését, egészségük megőrzését, speciális nevelési szükségletét.

Ebben az életkorban szükség van a felnőtt testközelségére, türelmes, törődő, tapintatos, segítőkész magatartására.

Óvodánk főzőkonyhája nagy segítséget jelent az *egészséges táplálkozási szokások* kialakításában. Lehetőséget ad *táplálékallergiás gyermekek integrálására*.

Az egészséges életmód szokásainak kialakításához figyelembe kell vennünk az elsődleges szocializációs közeg – a család – kultúráját, szokásait. Nagyobb hatást érünk el, ha a szülők igényeit, elvárásait is figyelembe vesszük a célok, feladatok meghatározásakor. Speciális feladatainkat a megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel és az óvodapedagógusokkal együttműködve látjuk el.

Célunk

Alakuljon gyermekeinkben:

- Az egészséges életmód – életvitel igénye
- Testileg, lelkileg, szociálisan harmonikusan fejlődjenek
- A gondozási tevékenységeket egyre önállóbban végezzék.

Feladataink

- **Az egészséges, biztonságos környezet megteremtése**

A belső terek esztétikussá, otthonossá tétele

Higiénikus, gondozott mellékhelységek

Öltöző helyiségeinkben polcok, szekrények, fogasok biztosítása, amelyen tudják saját holmijukat elkülöníteni, rendben tartani.

Tornatermünk felszereltségének folyamatos bővítése.

Udvarunk felszereltségének, esztétikájának folyamatos alakítása. Az udvaron található fák, bokrok, örökzöldek, kialakított virágos és veteményes kertek sokféle tapasztalatszerzésre, tevékeny megismerésre nyújtsanak lehetőséget.

Az óvoda folyamatos akadálymentesítése.

- **A gyermekek alapvető testi – lelki szükségleteinek kielégítése, testi fejlődésüknek elősegítése figyelembe véve az életkori szakaszonként és egyénenként változó különbségeket**

- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó megszervezése

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
- Életkornak megfelelő, ésszerű heti és napirend kialakítása, rugalmasság, rendszeresség, folyamatosság érvényesülése.
- Változatos tevékenységek felkínálása, ahol a gyermekek *szabadon választhatnak maguknak elfoglaltságot*, biztosítva ezzel az aktív és passzív pihenés váltakozását.
- *A pihenés, alvás feltételeinek* megteremtése – méretes ágy – saját ágynemű, kényelmes ruházat, friss levegő.
- A tevékenységekre fordított *megfelelő idő biztosítása*.
- *Mozgásigényük kielégítése*.
- **A gyermekek gondozása, egészséges életmód jó szokásainak kialakítása**
- Fokozatosan szoktassuk a gyermekeket a testápolási, étkezési, öltözködési *tevékenységek egyre önállóbb végzésére*.
- Figyelembe vesszük, hogy különböző fejlettségi fokon állnak, eltérő ütemben fejlődnek.
- A teendők elvégzésénél tapintatosak, türelmesek és segítőkészek legyünk.
- A gyermekekkel ismertessük a *tisztálkodás* helyes sorrendjét, a tisztálkodási eszközök használatát, tisztántartását.
- A szülők segítségével biztosítsuk az időjárásnak megfelelő kényelmes ruházatot.
- Ismertessük a gyermekekkel az *öltözködés* sorrendjét, technikáját. Kialakítjuk az igényt a maga és környezete tisztántartására.
- Konyhánk segítségével az egészséges táplálkozást alakítjuk. Tapintatosan ösztönözzük az új ízek elfogadását.
- Kultúrált *étkezési* szokások elsajátítására szoktatjuk a gyermekeket, így megtanulják az eszközök használatát, az asztal megterítését, étel szedését, folyadék töltését, a kultúrált viselkedést.

A környezettudatos magatartás megalapozása

- Kirándulások, séták során szerezzenek tapasztalatokat természeti és társadalmi környezetükről
- Példamutatással, dicsérettel ösztönözzük a gyerekeket környezetük, megóvására rendben tartására
- Szeressék, óvják, becsüljék a természetet

Az egészséges gyermekek felkészítése mozgáskorlátozott társaik fogadására, elfogadására

A gyerekeket felkészítjük arra, hogy mozgáskorlátozott társaiknak speciális feltételekre lehet szükségük.

Példamutató magatartásunkkal ösztönözzük a gyerekeket a segítőkész, empatikus viselkedésre.

- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakításával az egészség megóvása, edzése.
- A lehető legtöbb időt töltsék a szabadban, kihasználva az időjárás adta edzési lehetőségeket (levegő, napfény, víz).
- Séták, kirándulások szervezése.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztése.
- A rendellenességek felismerése, szakember segítségének igénybevétele
- A rendellenességek kialakulásának megelőzése, prevenció.
- Fontos a gyermekek testi épségének védelme, a balesetek megelőzése.

Baleset megelőzés: a nevelés folyamatában olyan **magatartásformák kialakítására** törekszünk, mellyel a balesetek elkerülhetők. Az óvónő kötelessége, hogy **rendszeresen** hívja fel a gyerekek figyelmét a környezetben lévő veszélyhelyzetekre, alakítson ki, tanítson meg a gyermekekkel veszélyelkerülő technikákat. Ebbe a szülőket feltétlenül be kell vonni!

Feladatok:

- a veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése,
- az eszközök balesetmentes használata,
- biztonságos közlekedésre nevelés.
- egymásra való odafigyelés

A profilaxisra és baleset megelőzésre nevelés természetes módon épül be az óvoda mindennapi tevékenységébe, különösen a játék, gondozás, környezet megismerés területeibe.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Önálló a testápolási tevékenységében.
- Ismeri a tisztálkodás helyes sorrendjét.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködik.
- Kultúrátlan és egészségesen étkezik.
- Önállóan tud teríteni.
- Környezetét óvja, rendben tartja.

Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

Személyiségfejlődésükben kiemelkedően jelentős szerepe van az érzelmeknek.

Az óvodáskor elején főleg a funkcióöröm a jellemző, később már az intellektuális érzelmek is, majd kialakulnak a magasabb rendű esztétikai-szociális jellegű érzelmek.

Az elsődleges szocializációs közeg a család és ez a tér bővül az óvodával. A növekvő társas igény jó talaj a szociális jellegű érzelmek kialakulásához, de a gyermekek a megszokott családi élet biztonságát rendszerint idegenkedve cserélik fel az óvoda ismeretlenségével.

A beszoktatás fokozott tapintatot, türelmet kíván. Megkönnyíthetjük, ha a szülőknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy pár délelőttöt együtt tölthessenek gyermekeikkel a csoportban.

Az érzelmi biztonság kialakulásához szükség van a gyermek életkori igényeinek megfelelő napirend kialakítására, ami a szokás és normarendszer megalapozását is segíti.

Az óvodás szerepjátékai, mesedramatizálásai, bábjátékai kedvező feltételeket biztosítanak az erkölcsi érzelmek átélésére. Az ún. erkölcsi realizmusa sajátos, mert a szubjektív valóság és az objektív valóság között nem tesz különbséget.

A szociális tanulási folyamatnak az eszköze a kommunikáció. A beszédet, a viselkedési formákat, az eszközök használatát utánzással sajátítja el a gyermek. Fontos tehát, hogy milyen modelleket, normákat, elvárásokat tárunk elé.

Különösen körültekintő, céltudatos nevelést, fejlesztést igényelhetnek a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és mozgássérült gyermekek. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel való együttműködés rendkívül fontos.

Arra neveljük a gyermekeket, hogy a környezetükben jelenlévő másságot (etnikai kisebbség; nemzeti hovatartozás; vallási meggyőződés; egészségi állapotból, sajátos nevelési igényből, családi és szociális háttérből adódó másság; eltérő nevelési stílus stb.) természetes módon fogadják el, tolerálják és tiszteljék.

Az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak mintaadó magatartása segíti elő a mássághoz való megfelelő viszonyulást, melynek hatására a gyermekekben is kialakul az embertársak iránti elfogadás, együttérzés, segítőkészség.

A másság elfogadása azért is fontos alapelvünk, mert táplálékallergiás és testi fogyatékos gyermekek csoportba integrált nevelését is felvállaljuk.

A szocializáció szempontjából kiemelt jelentőségűek a közösen átélt élmények, tevékenységek. Ünnepeink, hagyományaink is lehetőséget nyújtanak ehhez. A gyermek nyitottságára építve, szűkebb és tágabb környezetük megismertetésével elősegítjük a szülőföldhöz való kötődésüket és hazaszeretetüket is.

A *társas kapcsolat* nagyon fontos a személyiség alakulása szempontjából, ezért nagy hangsúlyt fektetünk a szociabilitás fejlesztésére és ébrentartására.

A társas interakció segíti a gyermeket a reális énkép kialakulásában, a csoportban elfoglalt helyének megítélésében.

A közösségben ismeri meg, sajátítja el a társak közötti viselkedési szokásokat, cselekvési módokat.

Hangsúlyt fektetünk az alapvető illemszabályok életkornak megfelelő elsajátítására (bemutatkozás, köszönés, kérés, udvarias viselkedés...).

A gyermekeket ésszerű korlátok, egyértelmű, közösen felállított *szabályok, szokások* segítik a társak közötti nyugodt, tevékeny együttlétben.

A pedagógus az együttélési normák kialakításával, elfogadtatásával segíti a különböző személyiségű gyermek közösségbe való beilleszkedését.

Az óvodáskor kezdetén megfigyelhető a gyermekeknél a társ iránti igény. Kezdetben a kapcsolatra az egymás mellettség jellemző. A közös élmények hatására egyre nagyobb érdeklődést mutatnak egymás iránt. Megjelenik az együttmozgás, együttjátás, az összedolgozás. Kialakulnak a baráti kapcsolatok, baráti csoportosulások.

A csoport az együttes tevékenységek, az átélt élmények hatására fejlődik igazi óvodai közösséggé. A közösségen belül gyakorolják az egymásra figyelmet, egyre jobban képesek arra, hogy együttműködjenek, fokozódik segítőkészségük, aktivitásuk, önállóságuk.

A nevelők cselekedetei, verbális megnyilvánulásai és a társakkal való interakciók hatására formálódnak a gyermekekben az *erkölcsi normák*: a szülők, mások tisztelete, egymás segítése, támogatása, figyelmesség, türelem, együttérzés, megértés, udvarias magatartás, közösségi, társadalmi tulajdon védelme, stb.

Célunk

- Az egész gyermeki személyiség harmonikusan fejlődjön.
- Az óvodai élet során tanuljanak meg alkalmazkodni a normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz.
- Az átélt óvodai élmények a gyerekekben a tevékenységhez, önmagukhoz és másokhoz pozitív viszony kialakítását segítsék elő.
- A gyermekek társas kapcsolatai ideálisan alakuljanak.
- A gyermekek szociálisan egészségesen fejlődjenek.

Feladataink

- Nyugodt, barátságos, elfogadó csoportlétkör kialakítása.
 - A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
 - Életkorukhoz igazodó, rugalmas, folyamatos, napirend kialakítása, mely egyben biztosítja a gyermekek tevékenység-szabadságát is.
 - Kínáljunk lehetőséget a közös élmények, tapasztalatok szerzésére, természetes társas szükségleteik kielégítéséhez.
 - Rácsodálkoztatjuk a gyermekeket a természeti és társadalmi környezet szépségeire, pozitívumaira.
 - Erkölcsi, akarat, esztétikai érzelmeik fejlesztése.
 - Érzelmeik kifejezésére, kezelésére különböző módokat ismertetünk meg.
 - Gyakorolják az érzelmeik befolyásolását.
 - Egymás iránti toleranciájuk kialakítása, konfliktusmegoldó stratégiák elsajátítása
 - Társas kapcsolataikat a kommunikáció, kooperáció és a konszenzus jellemezze.
 - Alkalmazzuk a differenciált bánásmódot.
 - A viselkedési zavart okozó tényezőket lehetőség szerint feltárjuk, szülő bevonásával, esetenként szakember segítségével.
 - Külön figyelmet szentelünk a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és testi fogyatékos gyermekeknek.
 - Családdal működünk együtt.
 - Magatartásunkkal példát mutatunk.
- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**
- Képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
 - Normákhoz, szokásokhoz, szabályokhoz tud alkalmazkodni.
 - Feladattudata kialakulóban van.
 - Késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
 - Képes önálló helyzetmegoldásokra; konfliktus rendezésére.
 - SNI-s gyermekek esetében az egyéni állapottól függően.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A 3 - 7 éves életkorban a tanulási motívumot belső késztetések irányítják. A környező valóságot érzelmeiken, élményeiken keresztül igyekeznek megismerni.

Főként spontán tanulás útján szerzik mozgásos, szociális, intellektuális tapasztalataikat, melyek alapul szolgálnak az ismeretszerzéshez.

A megismerési folyamatok érése szóródást mutat az azonos korú gyermekeknél, ezért a differenciálás nagyon fontos. Gondolkodásuk konkrét cselekvéshez, majd szemlélethez, észleléshez kötött. Mozgásos aktivitásuk nagyfokú, mely közvetlenül hat az idegrendszeri struktúrák közötti kapcsolatra, vagy az idegrendszer működésére.

A spontán játékos tevékenységek erősítik tudásvágyukat, melyek távlatilag is elősegítik a tanulás folyamatát.

A környezettel való érintkezés, önkifejezés, gondolkodás legfőbb eszköze a beszéd, a kommunikáció. Ezért kiemelt jelentőségű az anyanyelvi nevelés.

Nagy hangsúlyt fektetünk az esetleges problémák okainak feltárására, és korrekciójára, hiszen ebben az életkorban lehet a leghatékonyabb a fejlesztés.

Célunk

- Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- Sokoldalú képességfejlesztés segítségével az egész személyiség fejlődésének biztosítása.

Feladataink

- Viselkedésünk modellértékű legyen.
- Törekedjünk a gyermekek kíváncsiságának, egyéni érdeklődésének kielégítésére. A meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységek biztosítása.
- Igazodjunk egyéni képességeikhez, egyéniségükhöz.
- Fejlesszük beszédképességeiket és szociális érzékenységüket
- Úgy szervezzük óvodai életünket, hogy a felkínált ismeretanyag
 - játékosan
 - tevékenységekbe ágyazottan, különböző élethelyzetekben
 - sokoldalú érzékszervi megtapasztalást biztosítva fejlessze értelmi képességeiket.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, nyitott, érdeklődő.
- A cselekvő - szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodása is kialakulóban van.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, bevésés, felidézés, feladat tudata kialakul.
- Együttműködő a felnőttekkel és társaival.
- Fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejező készségük.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Képes cselekvéseket verbálisan visszaadni.
- SNI-s gyermekek esetében az egyéni állapottól függően.

Anyanyelvi nevelés és kommunikáció

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A nyelv és a kommunikáció részben biológiai adottságokon alapul, nagyobb részt azonban a szocializáció során fejlődik ki. A *család*, mint az *első nyelvi környezet* meghatározó szerepet tölt be a gyermek beszédtanulási folyamatában, melyre az óvoda tudatos nyelvi programja épül. Naponta lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy élményeiket, gondolataikat (a *közösség előtt*) elmondhassák.

A kommunikáció a társas érintkezés alapja, melyben a gyermek az elsajátított nyelvi eszközökkel vesz részt. A kommunikáció által kifejezheti gondolatait, érzéseit, kívánságait, elmondhatja élményeit, kapcsolatot teremthet. A beszédhez szükséges készségek, képességek tapasztalással, gyakorlással, más területek készségeivel szoros összefüggésben fejlődnek.

A családokkal együttműködve tudatosan alkalmazott nyelvi fejlesztő játékokkal segítjük elő a helyes hangképzést, a beszédfejlődést.

Célunk:

Gyermekeink szívesen, gátlás nélkül beszéljenek a felnőttekkel, társaikkal egyaránt.

Feladataink:

- a gyermek beszédkedvének felkeltése,
- a beszédszervek fejlesztése (játékos légző gyakorlat, hangutánzó gyakorlat, nyelv- és ajak- gyakorlat),
- anyanyelvi játékok
- szóbeli szövegalkotás formálása,
- aktív és passzív szókinccs fejlesztése,
- hallásfejlesztés (a környezet hangjai, egymás hangjának felismerése, hangdifferenciálás...),
- beszédritmus fejlesztése,
- mintaértékű példával, anyanyelvünk alapvető szabályainak átadása,(szabályközvetítés) a javítgatás elkerülésével.
- a nem verbális eszközök fejlesztése (mimika, tekintet, vokális kódok, gesztus, testtartás, térközszabályozás, kinesztétika),
- a nyelvileg hátrányos helyzetű gyermek lemaradásának kompenzálása,

A helyes beszéd kialakulásának feltételei:

- megfelelő központi idegrendszer
- ép beszédszervek, hallásszervek, motoros rendszer fejlettsége
- észlelés fejlettsége (auditív, vizuális, taktilis, kinezetikus)
- környezeti feltételek (szociális, kulturális)
- beszédöröm, belső készítés.

Az óvoda nyelvi és kommunikációs nevelésének feltételei:

- tárgyi és személyi feltételek, a felnőttek pozitív példaadása,
- elegendő idő biztosítása,
- változatos lehetőségek a kommunikáció és metakommunikáció gyakorlására,
- egyéni fejlesztés, beszédkorrekció, tehetséggondozás.

Elvárások az óvónő kommunikációjával szemben:*Nyelvi szempontból:*

- Beszéde legyen tiszta, érthető és tömör.
- Helyesen használja a nyelvtani szabályokat, a mondat- és szövegfonetikai eszközöket (hangerő, hangszín, tempó, hangsúly).
- Mondanivalóját színesen, választékos nyelvi eszközökkel fejezze ki.
- Legyen összhangban a szöveg és a metakommunikáció (hiteles kommunikáció, az érzelmek kifejezése).

Az óvónő magatartását jellemezze az empátia:

odafordulás, őszinte érdeklődés, reagálás a gyermek jelzéseire, udvariasság, türelem, tapintat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- mondanivalóját, közléseit elmondja,
- beszélgetést folytat gyerekekkel, felnőttekkel,
- megérti a kérdést, válaszol rá,
- megfelelő beszédfigyelemmel rendelkezik,
- tiszta kiejtéssel, érthetően beszél,
- képes gondolatait mondatban megfogalmazni,
- szóincse gazdag, használ jelzőket, határozókat,
- verbális közléseit nem verbális eszközökkel egészíti ki (mimika, tekintet, gesztus, testtartás...),
- kommunikációját a figyelés, a másokra reagálás, a kivárás, az udvariasság jellemzi,
- a nyelvi eszközök használatában kreatív.

Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Játék

Munka jellegű tevékenységek

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mozgás

Külső világ tevékeny megismerése

Játék

A játék a 3 – 7 éves gyermek alapvető, egész napját átszövő tevékenysége, a szocializáció fontos színtere.

A játék legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodáskorú gyermek életében, semmi mással nem helyettesíthető élményt adó tevékenységi forma.

Az óvodáskorú gyermek a játékban él és fejlődik, folyton tanul, mert folyton játszik.

Önkéntes és szabadon választott tevékenység, külső kényszerítés nélkül jöhet csak létre. Nem a végeredmény, a produkció a fontos, indítéka magában a cselekvésben rejlik. Valóságyszerű, de nem valóságos. A gyermek összemosza a valóságot az elképzelhetővel, nem állít éles határokat.

Sajátos gyermeki rendje van, harmónia és szabadság rejlik benne.

A játék lehet spontán, vagy a gyermek igénye szerint óvodapedagógus által irányított, ami nem direkt reakció hanem együttjátészó, támogató, serkentő, ösztönző magatartású.

Célunk

- A gyermekek igényük szerint játsszanak, tevékenykedjenek kedvükre a csoportban, az udvaron, a teraszon.
- A felszabadult, örömteli játékban szerezzenek minél több tapasztalatot környezetükről, társas kapcsolataikról.
- Élményekben gazdagodva fejlődjön személyiségük, mozgásuk, kreativitásuk, szabálytudatuk, szókincsük.

Feladataink

- **A szabad játék túlsúlyának érvényesülése**

Az egész nap folyamán elég – a legtöbb időt – biztosítsuk az elmélyült, nyugodt játékhoz a csoportszobában és udvaron egyaránt.

Folyamatos étkezéssel, kötetlen foglalkozások szervezésével adjunk lehetőséget a megszakítás nélküli játékokra – indokolatlanul ne zavarjuk meg a játéktevékenységet.

Lehetőségekhez képest minél több időt biztosítsunk a szabad levegőn való játszásra, mozgásra, tevékenykedésre.

- **Az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakoztatása**

Nyugodt légkör megteremtése

Megfelelő szokás – szabályrendszer felállításával biztosítjuk a játék zavartalanságát.

Az óvónő személyisége, magatartása – elfogadó, megértő, empátikus, követhető, modellértékű – viselkedése meghatározó a nyugodt légkör megteremtésében.

Megfelelő hely biztosítása

Csoportjainkban jól elkülönült, állandó hely kialakítása mellett biztosítjuk a lehetőséget, hogy a gyermekek saját igény szerint is alakíthassanak ideiglenes játszóhelyeket. Vegyük figyelembe a mozgássérült gyerekek játékához szükséges nagyobb helyigényét.

A létszám figyelembevételével a csoportszobában is gondoskodjunk elegendő helyről a mozgásos tevékenységek végzéséhez.

Udvarainkon kínálunk lehetőséget a különböző tevékenységek szabad levegőn való végzéséhez. Olyan helyzeteket teremtünk, amiben a gyermekek kiélhetik mozgásigényüket.

Teremtjük meg a feltételeket a teraszokon is a nyugodtabb, elmélyültebb játéklehetőségekre, ábrázoló tevékenységek végzésére.

- ***Játékeszközök folyamatos biztosítása***

Gondoskodunk a gyermekek életkorának megfelelő játékszerekről, fejlesztő hatású eszközökről.

Esztétikus, jó minőségű játékeszközöket biztosítunk, amelyek bővítik a repertoárt és gyermekek számára veszélytelenek.

Az eszközöket elérhető helyen – gyermekmagasságban – helyezzük el.

Óvónők által készített eszközöket kínálunk, melyek a gyermekekhez nagyon közel állnak, kedveltek.

Bábozáshoz, dramatizáláshoz különféle anyagokat, megfelelő eszközöket (báb, fejdísz, paraván) kiegészítőket kínálunk.

Biztosítjuk a mozgásos eszközök használatát a csoportszobában is.

Ötletek, lehetőségek, helyzetek megteremtése

- Biztosítjuk a lehetőséget, hogy minden gyermek saját igényének és fejlettségének megfelelően játszhaszon gyakorló, szimbolikus-szerep, konstruáló szabályjátékot, barkácsolhasson, bábozhasson.
- A játék tartalmának gazdagításával a külvilág megismertetése, a sokirányú tapasztalatszerzés elősegítése.
- A játék folyamatában tudatos jelenlétünkkel biztosítjuk az indirekt irányítást.
(Igény szerint együtt játszunk a gyermekekkel – nem sértve a gyermeki önállóságot).
- A játék továbbfejlesztéséhez szükség szerint ötletek adásával járunk hozzá.
- A játékba csak akkor avatkozunk be, ha:
 - ha a gyermekek igénylik segítségünket,
 - unatkozó gyermekeknek van szüksége ötletünkre, segítségünkre,
 - ha a gyermekek veszélyeztetik egymás testi épségét.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Tud önállóan játékot vezetni, hosszú ideig tartó játékot játszani.
- Ideiglenes játszóhelyeket alakít ki, amelyhez kreatívan használja fel a csoportszoba berendezéseit - a játék végén visszaállítja a rendet.
- Kiegészítő eszközöket barkácsol, kreatív.
- Képességi, készségei fejlődik, figyelme tartóssá válik.
- Önként és szívesen bábozik, dramatizál önmaga és mások örömeire, amely által a szókinccse gazdaggá, árnyalttá válik.
- Betartja a játékban felállított szabályokat, szívesen játszik szabályjátékot.
- Képes máshoz alkalmazkodni, vágyott szerepekről lemondani társai javára, vállalva a kedvezőtlenebb, kevésbé érdekes szerepeket.
- Játékokban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Megérti és elfogadja társaik elgondolásait, a játék logikáját.
- SNI-s gyermekek esetében az egyéni állapottól függően.

Munka jellegű tevékenységek

A munkára nevelés az óvodai életünknek, a gyermekek mindennapi tevékenységének szerves része. Többnyire külső irányítással folyó, célra irányuló tevékenység. A saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A mindennapi munkálkodások közben a gyermekek ismerkednek környezetükkel, annak tárgyi és élővilágával. Mozgásos, érzékszervi információkat szereznek, ezáltal gazdagodnak ismereteik, fejlődnek képességeik, készségeik, közösségi magatartásuk, erkölcsi, akaratilag tulajdonságaik, esztétikai érzékük.

A munka és munka jellegű tevékenységek közben megismerik és megtanulják a munkaeszközök célszerű, helyes használatát, begyakorlódnak, pontosabbá válnak munkakészségeik, megtanulják az alapfogásokat, képessé válnak az együttműködésre.

Célunk:

A gyermeki munka megszerettetése, valamint olyan készségek kialakítása, melyek képessé teszik a gyermeket önkiszolgálásra, környezetének rendben tartására, a közösség érdekében végzett tevékenységre.

Feladataink:

- A munkához való pozitív viszony megalapozása.
- A munkavégzéshez szükséges készségek kialakítása.
- Az életkornak és a gyermekek fejlettségének megfelelő munkalehetőségek megteremtése, mindenki képességei szerinti bevonása a környezet-, a növény-, és állatgondozásba.
- A gyermekek önállósági törekvéseinek biztosítása, kötelességtudat alakítása, munkaélmény nyújtása.
- A közösen, illetve a közösségért végzett munka által közösségi magatartásuk fejlesztése.
- A mozgássérült gyermekeknél fokozottabb odafigyelés, több idő a munkafogások megtanítása, és elvégzése terén.
- Gyermekhez mértén egyéni fejlesztő értékelés

A munka jellegű tevékenységek alapvető feltételei:

- az életkorhoz, a fejlettséghez igazodó munkalehetőség,
- megfelelő méretű, minőségű, mennyiségű munkaeszköz, speciális eszközök,
- elegendő hely és idő a munkavégzésre,
- nyugodt légkör,
- a felnőtt mintája.

Munkatevékenységek

Önkiszolgáló munka

- ◆ Étkezés
- ◆ Öltözködés
- ◆ Testápolás

Csoportért, közösségért végzett munka

- ◆ Naposi teendők
- ◆ Környezetünk rendben-és tisztántartása, szépítése, kerti munkák
- ◆ Állat és növénygondozás
- ◆ Alkalomszerű munkák
- ◆ Egyéni megbízatások
- ◆ Ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó munkatevékenységek

A különböző munkafajták bevezetését fokozatosan, az életkor, fejlettség figyelembe vételével végezzük. A munka jellegű feladatokat rendszeresen biztosítjuk.

Fontosnak tartjuk, hogy a család is szoktassa a gyermekét a saját személyével kapcsolatos teendők elvégzésére, vonja be a közös tevékenységekbe.

➤ A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Együttműködő társaival.
- Együttműködő felnőttekkel.
- Képességei szerint önálló.
- Önként vállalja e tevékenységet.
- Feladatvégzésében kitartó, megbízható.
- Feladattudata kialakulóban van.
- Tempója átlagos.
- Szokás – szabályokat betartja.

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Célunk

Feladataink

- Derűs, nyugodt légkört, tanulást, támogató környezetet teremtünk az egész nap folyamán.
- Megfelelő eszközök biztosításával lehetővé tesszük az önálló tevékenykedést.
- Gondoskodunk megfelelő motivációról, felkeltve a gyermekek kíváncsiságát. Feladatainkat tervszerű, tudatos, színes módszertani eszköztárral valósítjuk meg.
- Kihasználjuk azokat a lehetőségeket, melyek a gyermekek tevékenységében jelen vannak. Biztosítjuk a többoldalú érzékszervi megtapasztalást és a felfedezés lehetőségét.
- A gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építünk.
- Olyan szituációkat is teremtünk, melyben a feladatvégzés együttműködést igényel, fejleszti a gyermekek szociális érzékenységét és kreativitását.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását, formáljuk a gyermekek feladathoz való viszonyát, feladattartását, megfelelő beállítódását.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek fejlődését, rögzítjük a változásokat.
- Figyelembe vesszük a gyermekek közötti életkori- és egyéni fejlettségből adódó különbségeket, a terhelhetőség optimális szintjét. Ezekre alapozva fejlesztjük a gyermeket egy önmagához mért magasabb szintre.
- Törekszünk arra, hogy mindent a természetes környezetében mutassunk be.

A tanulás lehetséges formái óvodánkban

- Utánzásos minta és modellkövetéses magatartás - és viselkedés-tanulás.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvéses tanulás
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati probléma és feladatmegoldás.

Drámajáték: Minden olyan játékos emberi megnyilvánulás, melyben a dramatikus folyamat jellegzetes elemei lelhetőek fel, megjelenítés, utánzás.

A megjelenítés módja: az interakció.

A megjelenítés eszköze: az emberi és zenei hang, az adott nyelv, a test és az idő.

Tartószervezete: a szervezett emberi cselekvés. Mindent az érzelem kísér.

A drámajátékok *célja:* az emberépítés,

feladata: személyiségformálás.

A drámajáték során olyan alapkompenciák fejlődnek, melyek a későbbi tanulási készségeket is meghatározzák. - kreativitás, kommunikáció, kooperáció, kognitivitás, koncentráció, kohézió, konszenzus.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Érdeklődéssel figyeli az ismeretlent, törekszik a felfedezésre.
- Ismeretei átlagosak.
- Kialakulóban van szándékos figyelme, összpontosításra képes.
- Képes 25-35 percig irányított tevékenységben részt venni.
- Megfigyelései pontosak.
- Emlékezete megbízható.
- Képes problémák megoldására.
- Érti a feladatot.
- Feladattudata képessé teszi „nem kedvelt” tevékenység elvégzésére is.
- Feladatvégzésben kitartó
- Tempója átlagos.
- Szívesen végzi, igényli a feladatokat.
- SNI-s gyermekek esetében az egyéni állapottól függően.

Esztétikai nevelés

A közvetlen környezet a spontán vizuális hatások közül a legjelentősebb, hiszen mindennapos állandó ingert jelent.

Gyermekeink otthonról különféle tapasztalatokkal, ízlésvilággal érkeznek óvodánkba. Éppen ezért fontos, hogy itt esztétikus, funkciójukban is szép, ugyanakkor egymással is harmonizáló tárgyak vegyék körül őket.

Célunk

- Legyen részük minél több - a gyermekek életkorának megfelelő esztétikai élményben (zenei, vizuális, irodalmi).
- Alakuljon ki esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, és igényességük.
- A szabad önkifejezés lehetősége által nőjön önbizalmuk.

Feladataink

- Alapozzuk meg az esztétikai élmények iránti vágyukat.
- Alakítsuk esztétikai fogékonyságukat.
- Fejlesszük kreativitásukat.
- Formáljuk esztétikai elemző és értékelő képességüket.
- Biztosítsuk a tevékenység differenciált szervezeti formáit.
- Teremtsük meg a feltételeit, hogy az esztétikai neveléssel kapcsolatos tevékenységeket bárhol, bármikor gyakorolhassák.

Verselés, mesélés

„Helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán lehetőség és igény van rá. Az anyanyelvi nevelés szempontjából az a jó óvoda, ahol minden kinyílik, / az érzékek, az érzelmek, a képzelet, a kíváncsiság, a beszédkedv /, de semmit sem akarnak befejezni.”

Zilahi Józsefné: Mese-vers az óvodában

Célunk

- Élménynyújtás és élmény feldolgozás a mese, vers illetve dramatikus játék által.
- Az irodalom iránti érdeklődés felkeltése.
- A gyermekek sokoldalú fejlődésének elősegítése az irodalom sajátos eszközeivel.
- A beszédkultúra fejlesztése.
- Az érzelmi biztonság elősegítése
- Komplex személyiségfejlesztés a drámapedagógia eszközeivel

Feladataink

- A folyamatos napi tevékenységben biztosítsuk a feltételeiket (idő, hely).
- Komplexen építsük és kapcsolódjunk minden más területhez.
- Vegyük figyelembe az adott csoport képességszintjét, életkorát, egyéni eltérő képességeit a megfelelő, igényes anyag kiválasztásánál.
- Fejlesszük nyelvi képességeiket versek, mondókák, rigmusok ismétlése, mesék dramatizálása által.
- Legyünk mindig nyitottak a gyermekek kezdeményezésére akár verset, mesét szeretnének hallani, vagy bábozni, dramatizálni kívánnak. Saját vers és mesealkotásaik az önkifejezésük egyik módja.

Az anyag kiválasztása

A választásnál lényeges szempont, hogy nyelvileg tiszta és esztétikailag értékes legyen.

Az irodalmi anyagot változatos forrásokból merítjük, teret adva a:

- népmeséknek
- népi mondókáknak
- néphagyományt őrző játékoknak
- régi és mai költők, írók műveinek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szereti, várja az óvónő mesélését, verselését..
- Szívesen mesél, versel, bábozik, dramatizál.
- Tud meséket, történeteket kitalálni
- Kedvvel nézegeti, óvja a könyveket
- Új kifejezéseket beépíti beszédébe

Ének,zene, énekes játék, gyermektánc

„Fontos, hogy a gyerek természetes zeneösztönét idejében foglalkoztassuk, mert ez fejlesztés híján eltompul.”

Kodály Zoltán

A zene és mozgás, zene és tánc szorosan összekapcsolódó fogalmak. Az óvodáskorú gyermek mozgása egyszerű, természetes. A tánc eredeti funkciója az örömből, bánatból fakadó természetes mozgás, az óvodában a gyermekek testi- lelki gazdagodását szolgálja. Fontos helyet kap a ritmus, a szöveg, és a dallam kapcsolata, érzékelése testmozgásokkal.

Célunk

- A közös éneklés, ölbeli játékok, a közös énekes játék, zenélés örömeinek megéreztetése által formálódjon gyermekeink zenei ízlése, fogékonysága.
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket.
- A mozgás, tánc hatására gyermekeink ügyesedjenek, javuljon testtartásuk, fizikai állóképességük

Feladataink

- A gyermekek mindennapi tevékenységének válják részévé az éneklés, zenélés a felnőtt minta spontán utánzásával
- Formáljuk a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát
- Fedeztessük fel a közös éneklés örömét
- Biztosítsuk a tevékenység differenciált szervezeti formáit
- Vegyük figyelembe az adott csoport képességszintjét, életkorát, egyéni eltérő képességeit a megfelelő, igényes anyag kiválasztásánál
- Építsük be az egész napi tevékenységek rendszerébe a zenehallgatási lehetőségeket
- Fejlesszük
 - a gyermekek nyelvi képességét,
 - zenei képességét.
 - mozgás készségét.
- Szabadidős tevékenység közben is biztosítsuk a gyermekek igényeinek megfelelően, a rendelkezésre álló eszközöket, kiegészítőket
- Ismertessük meg gyermekeinkkel a zenei fogalom-párokat
- Feladatunk, hogy céltudatosan fejlesszük mozgáskészségüket, változatos mozdulatokkal
- Egyszerű táncmozdulatokat, térformákat mutassunk be, adjunk lehetőséget gyakorlásra,

Az anyag kiválasztása

Nyitottak vagyunk az újra, szívesen válogatunk különböző zenei anyagokból, de minden csoportban elsődleges *Forrai Katalin: Ének az óvodában* c. könyve, ezen kívül:

- népdalok
- néphagyományt őrző dalok
- népi játékok
- megzenésített irodalmi művek
- kevés külföldi dal szerepel a repertoárunkban.
- igényes kortárs művészeti alkotások
- zenehallgatási anyag kiválasztásánál, a gyermekek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának is a figyelembe vétele.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen mondókázik, énekel, egyéni szintjének megfelelően
- Élvezettel vesz részt dalos játékokban.
- Kedvvel hallgat zenét.
- Érzi az egyenletes löktetést, és a dalok ritmusát.
- Zenei relációkat ismeri (tudja).
- Szívesen végez egyszerű táncmozdulatokat, képes mozgásformák követésére.
- Ismer és használ ritmushangszereket.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„Ha nem volt valamim, csináltam én
labdát, szekeret. Papírból edényt,
kistányért, korsót, lábost, fazekat:
kinyírtam, összeraktam, kanalat
tettem beléjük, ragasztottam fület
az oldalukra, szánkót, tűzhelyet:
mindent gyártottam. S ami még hiány
gyorsan lekapta krétám, ceruzám:
mert festettem is, s amit lerajzolok
az már az enyém, részben legalább.
Képekben és mintákban a világ
Így gyúlt körém.”

Szabó Lőrinc: Tücsökzene

Célunk

- Igény kialakítása a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezésére és az esztétikai élmények befogadására.
- Tér, forma, színeképzetük gazdagítása.
- A tárgyi világ megismerése, feldolgozása és újraalkotása.
- A tevékenység mindennapos öröm és sikerek forrása legyen.

Feladataink

- Érzelmi kontaktus kialakítása, élménynyújtás.
- A gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése:
 - a tevékenységeknek állandó hely
 - elsősorban természetes anyagok
 - szabadban való sokféle tevékenykedés
- Éljük a tevékenység differenciált szervezeti formáival.
- Ismertessük meg a gyermekeket a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka technikáinak sokféleségével és eljárásaival.
- Tanítsuk meg az eszközök helyes fogását, megfelelő használatát, tisztántartását.
- Fejlesszük a tanuláshoz szükséges képességeket, készségeket

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen vesz részt ábrázolási tevékenységben.
- Alkotásában egyéni módon jeleníti meg elképzeléseit, élményeit /egyéni önkifejezés/.
- Színhasználata gazdag.
- Az eszközöket helyesen használja.
- Tisztán dolgozik.
- Emberábrázolása korának megfelelő.
- Sokféle technikát alkalmaz.
- Igénye van esztétikus környezetre.
- Különbséget tud tenni szép és csúnya közt, s ezt meg is fogalmazza.
- SNI-s gyermekek esetében az egyéni állapottól függően.

Mozgás

A mozgás a gyerek alapvető és egyik legkedveltebb tevékenysége, fontos örömforrás, formálja a testet és a lelket. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában. Általa ismeri meg a gyermek a környezetét, fejlődik értelme, személyisége.

Alapelvünk, hogy gyermekeinknek minél több szabad mozgáslehetőséget biztosítsunk mind a csoportszobában, mind a szabadban.. Differenciált feladatadással egyéni szükségleteiket és képességeiket figyelembe véve mozgásuk egyre összerendezettebbé és harmonikusabbá válik.

A gyerekek mozgásmotivációja egyrészt a szabad mozgás biztosítását, másrészt a *pedagógus kezdeményező, játékra hívogató magatartását* jelenti. A nevelő pozitív magatartása megerősíti, ösztönzi a gyerekeket a cselekvésben. Tapintattal hagyjuk játszani, szükség esetén együttműködünk, segítjük, ösztönözzük a gyerekeket.

Naponta többször kezdeményez az óvónő mozgásos utánozó-, szerep- és szabályjátékokat (futó-, fogó-, verseny- és labdajátékokat).

A kezdetektől hangsúlyt kap a *mozgáskreativitás*, a gyermek mozgásos ötletei a különböző mozgásos tevékenységekben. A kezdeményezett játékokba kedvük, érdeklődésük szerint kapcsolódhatnak be.

Az eltérő mozgásfejlettség, a készség, képesség különböző szintje miatt az óvónő differenciált bánásmódot alkalmaz.

Célunk

- Rendszeres mozgással egészséges életvitelük kialakítása
- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, mozgásos játékokkal és feladatokkal a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása, fejlesztése.
- A természetes mozgás, a testi képességek, a téri tájékozódás fejlesztése
- Mozgáson keresztül az értelmi és szociális képességek fejlesztése

Feladataink

- Az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve a gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a spontán, a játékba azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek az egészségfejlesztő testmozgásnak.
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzésével elégítsük ki mozgásigényüket.
- Adjunk lehetőséget a változatos és spontán mozgásokra a szabadban és a csoportszobában egyaránt. Használjuk ki a helyi adottságokat (pl. teraszok) kora tavasztól késő őszig.
- Biztosítsuk a gyermekek megfelelő terhelését az aktivitási szintek változtatásával, valamint, hogy kipróbálhassák ügyességüket, erejüket, gyorsaságukat, különböző mozgástevékenységek közben.
- Fordítsunk különös figyelmet a mozgáskoordinációra, a szem-kéz, szem-láb koordinációra, az egyensúlyérzék fejlesztésére játékos feladatok gyakorlásával.
- A testrészek téri irányok, formák bemozgásával, megismerésével és megnevezésével fejlődjön térészlelésük, gyarapodjon szókincsük, bővüljön a testsémával kapcsolatos ismeretük.
- A megnevezett, látott és elvégzett cselekvések, mozgások segítsék elő a különböző észlelési területek integrációját.
- A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik szélesedjenek. A társakhoz való alkalmazkodás közben fejlődjön önuralmuk, együttműködő és tolerancia képességük.
- Alkalmazzunk versenyjátékokat, ezek által alakuljon ki szabálytudatuk, fejlődjön kitartásuk, éljék át a sikert és kudarcot egyaránt.
- Alakítsuk ki és tartassuk be a szabályokat és szokásokat a balesetek megelőzése érdekében.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen és örömmel vesz részt a mozgásos tevékenységekben.
- A mozgása koordináltabbá, biztosabbá, célirányosabbá, és fegyelmezettebbé válik.
- Tud tájékozódni saját teste és a tér-viszonyaiban, kialakul lateralitása.
- Képes az együttműködésre, a szabályokhoz való alkalmazkodásra, a siker és kudarcélmény feldolgozására.

A külső világ tevékeny megismerése

Célunk

A gyermekek közvetlen és tágabb környezetének felfedeztetése
 Pozitív érzelmi viszony kialakítása a szülőföldhöz, környezethez
 Életkoruknak megfelelő természeti, társadalmi ismeretek nyújtása
 Sokoldalú tapasztalat szerzés biztosítása, mely segíti őket a környezetben való biztonságos eligazodásban, tájékozódásban.

Feladataink

- Teremtsünk
 - ismeretszerzésre ösztönző, nyugodt, derűs légkört, melyben átélhetik a felfedezés örömét,
 - olyan alkalmakat, melyekben tapasztalatokat szerezhettek, élményekhez juthatnak,
- Adjunk lehetőséget arra, hogy
 - saját környezetükben ismerjenek meg néhány növényt, állatot, ápolják, gondozzák azokat,
 - megismerje, megszeresse a helyi hagyományokat, néphagyományokat, szokásokat
 - egészséges környezetben minél többet tevékenykedjenek a szabad levegőn, az udvar, a kert, séták, kirándulások kihasználásával,
 - a pozitív élményeket keltő tevékenységekhez, melyek során az összetartozás érzéke erősödik a gyermekekben.
- Biztosítsunk
 - olyan közös tevékenységeket, melyek pozitív élményeket jelentenek a gyermekeknek
 - életszerű tevékenységeket, melyben megtapasztalják, hogy nekik is részük van a környezetük alakításában, formálásában. Segítsük elő önálló véleményalkotásukat, döntési képességeik fejlődését.
- Értjük el, hogy tevékenykedésük közben a gyermekek néven nevezzék a dolgokat.
- Kérdéseikre reális válaszokat kapjanak.
- Adjunk elegendő időt az élmények befogadására, feldolgozására, kijátszására.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés tartalma:

1. Természeti és társadalmi környezet
2. Hagyományaink
3. Környezet védelme

1. Természeti és társadalmi környezet

- Évszakok folyamatos megfigyelése időjárás, természet változásai, jellemzői
- Visszatérő séták, kirándulások ugyanarra a helyszínre más-más évszakban, ezek megfigyelése.
- A növények, állatok életének megfigyelése folyamatosan.
- Tavasztól késő őszig tevékenykedés a kertben, udvaron: palántázás, ültetés, gyomlálás, locsolás, stb.
- Téli madáretetés, minden évszakban itatásuk.
- Csoportszobában az élősarok kialakítása, gondozása, csíráztatás, hajtás, rügyeztetés, növényültetés, különféle kísérletek szervezése.
- Természetes környezetben találkozhatnak a gyerekek élő állatokkal.
- Spontán és alkalmyszerű megfigyelések.
- Termények begyűjtése, magok szedése, növények átteleltetése
- A család és a családtagok egymáshoz való viszonya, név, lakcím, szülők foglalkozása.
- Az óvoda közvetlen környezetében lévő intézmények, az ott dolgozók munkája.
- Saját testrészük ismerete, ápolása, érzékszervek funkciójának ismerete, védelme.
- Gyalogos közlekedés szabályainak gyakorlása, közlekedési eszközök ismerete, viselkedés a járműveken.
- Napszakokhoz kapcsolódó tevékenységek megismerése.

2. Hagyományaink -

Fontosnak tartjuk, hogy a néphagyományokon alapuló szokások értékeit megőrizzük, a gyerekekkel megismertessük. Szerepünk, hogy a gyermekekben tudatosan és fokozatosan kialakítsuk a népi, nemzeti értékeinkhez valamint a szülőföldhöz, az itt élő magyar és más nemzetiségekhez való viszonyukat.

- Szüreti mulatság- délelőtt csoportoknak
délután: szülőkkel közösen
- Madarak karácsonya
- Farsang
- Tavaszköszöntő
- Húsvéti munkadélután-szülőkkel közösen
- Majális
- Családi sportnap
- Pünkösdőlő

. Környezetvédelem

- Család bevonása a szemléletformálásba.
- A közvetlen környezetben való tevékenykedés közben tanulják meg, hogyan kell óvni azt.
- Természetbarát anyagok használata díszítésre, játékkészítésre.
- Takarékoskodás az energiával, vízzel.
- Papírgyűjtés szorgalmazása.
- Környezetvédő magatartás alakítása.
- A rend, tisztaság megőrzése teremben, udvaron.
- Állatok, növények védelme

A közös ünnepeken kívül jelentős szerepet kapnak a természetvédelmi jeles napok.

- Víz napja	Március 22.
- Föld napja	Április 22.
- Madarak, Fák napja	Május 10.
- Állatok világnapja	Október 4.
- Környezetvédelmi világnap	Június 5.

Fejlődés várható jellemzője óvodás kor végére

Megkülönbözteti az évszakokat, ismeri jellemző jegyeiket.

Felismeri a napszakokat.

Közvetlen környezetükből ismer néhány növényt, állatot, részt vesz ezek gondozásában.

A munkaeszközöket tudja használni.

Különbséget tesz a szép, tiszta, piszkos, rongált környezet között, véleményt alkot erről.

Személyével kapcsolatos adatokat ismeri (név, születési év, cím, szülők neve).

Ismeri és betartja az alapvető közlekedési szabályokat

Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek

Célunk

Olyan matematikai ismeretek, tapasztalatok nyújtása, mely a környezetben való biztonságos, eligazodáshoz, tájékozódáshoz elengedhetetlenül szükséges.

Feladataink

Biztosítsuk az ismeretszerzésre ösztönző nyugodt, derűs légkört.

Adjunk lehetőséget a környezet megismerése során olyan tevékenységekre, melyek által matematikai tapasztalatokhoz, ismeretekhez jut a gyermek.

Ismertessünk meg velük mennyiségi, alak, nagyságbeli, téri viszonyokat.

Fejlesszük ítéliképességüket, téri-, sík tájékozódásukat, mennyiség szemléletüket.

Használjuk ki a mindennapi élet során adódó spontán lehetőségeket a matematikai tartalmú ismeretek bővítésére.

Keressünk alkalmakat az óvodai nevelés egyéb területein is a matematikai tapasztalatok átélésére.

A nevelés tartalma

- A külső világ tevékeny megismerése során számos lehetőség adódik matematikai ismeretek nyújtására, pl.:
- A városi étellel való ismerkedés során tapasztalatot gyűjtenek, hogy melyik járművel lehet messzebbre jutni, melyik gyorsabb, melyik nagyobb, mint a másik.
- A város épületei a formák gazdagságát tárják a gyerekek elé.
- Építkezéseknél a rész-egész viszonya tapasztalható.
- Sétákon az utcák szélessége, hosszúsága ad viszonyítási alapot.
- Rendszerezés, halmazképzés gyakorlása.
- Térirányok megfigyelésére ad lehetőséget a madarak etetése (lent, fönt, bent).
- Gyűjtött kincsek rendezése, felhasználása díszítésre, játékra. Ezek segítségével a számosság gyakorlása.
- Szenzitív játékok (természet színei, hangjai, formái, élőlényei).
- Szimmetria játékok gyakorlása tükör előtt.

Fejlődés várható jellemzője óvodás kor végére

- Ok-okozati összefüggéseket felismer.
- Tud csoportosítani különböző szempontok szerint.
- Megkülönböztet igaz-nem igaz állításokat.
- Érti és használja a mennyiségek összehasonlítása során megismert szavakat, fogalmakat.
- Képes megadott minta szerint építeni.
- Ismer néhány mértani testet, síkmértani formát.
- Képes megkülönböztetni, és lehetőség szerint megnevezni az irányokat.
- Tud térben, síkban mozogni az ismert irányok szerint.
- Megérti és használja beszédben a névutókat.
- Képes papíron a balról jobbra, fentről lefelé mozgásra, munkára.
- Kialakul a számfogalma.
- Érdeklődik matematikai tevékenységek iránt.
- SNI-s gyermekek esetében egyéni állapotuktól függően

Gyermekvédelem az óvodában

Célja

- A gyermekek jogainak érvényesítése
- A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése
- Az általános és korai prevenció, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése
- Hátrányos helyzet, ill. veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás
- Az óvodai jelzőrendszer működtetése

Feladatok

Gyermekekkel kapcsolatosan

- A gyermekek érdekeinek képviselése minden esetben
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség időben történő felismerése, felderítése, az okok feltárásával. Statisztika készítése az óvónőkkel.
- (óvónőkkel konzultálni)
- A megfelelő segítőmódok kiválasztása, alkalmazása, szociális ellátások számbavétele. (étkezés, segélyek stb.)

Szülőkkel kapcsolatosan

- szülőkkel való kapcsolattartás, tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről a gyermekekkel, gyermekvédelemmel kapcsolatos témákban szóban, értekezleten, fórumokon, v. szórólap, plakát segítségével.
- Szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős személyéről - év elején a csoportok faliújságján, ill. új csoportoknál személyesen az évnívó szülői értekezleten.
- Szülők bevonása különböző programokba
- Együttműködés az óvoda pszichológusával, logopédusával, és egyéb szakirányú végzettséggel rendelkező pedagógusaival.
- A segítő külső szervekkel, szakemberekkel folyamatos kapcsolattartás, együttműködés, szükséges esetekben írásos jelzés a Gyermekjóléti Szolgálathoz, illetve a Családsegítő Központ, a Gyámhivatal, a Nevelési Tanácsadó bevonása a probléma megoldásában.

Nevelőtestülettel kapcsolatosan

- Egységes nevelőtestületi szemlélet kialakítása, megbeszélésekkel, tanácsadással, információáramlás biztosításával
- Hátrányos helyzet ill. veszélyeztetettség felismerése, probléma megoldására megfelelő segítő módok kiválasztása, alkalmazása.
- A gyermekek szociális helyzetének figyelemmel kísérése
- Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megismerése, a hátrányok enyhítését segítő módok kiválasztása
- Szociális ellátások számbavétele (étkezés, segélyek stb.).
- Személyiség fejlesztés, felzárkóztatás ill. tehetséggondozás, indulási hátrányok csökkentése, esélyegyenlőség biztosításának, és az ezzel kapcsolatos dokumentációk figyelemmel kísérése.
- Intézményi szintű folyamatos dokumentálás és statisztikakészítés.

Módszerek

- Családlátogatás, szülői értekezlet, Szülői Fórum, fogadóóra, egyéni beszélgetés, tanácsadás.
- Visszatérő probléma esetén szülőkkal való beszélgetés, melyen az óvodavezető, csoportos óvodapedagógusok és gyermekvédelmi felelős is részt vesz.
- Pedagógiai módszerek, megfigyelés, beszélgetés, értelmi megnyerés és elfogadás, szülőkkal való együttműködés a cél gyorsabb elérése érdekében.
- Amikor ez már nem elég a probléma megoldásához, az illetékes szerv bevonása.

Várható eredmények

- A gyermek családban történő nevelkedésének biztosítása.
- A hátrányos helyzet ill. veszélyeztetettség korai felismerésével hatékonyabb prevenciós tevékenység.
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség csökkentése ill. megszüntetése.

Nyilvántartás és statisztika szempontjai

Az évenkénti felmérés szempontjai

- Gyermekek összlétszáma
- Veszélyeztetett gyermekek száma
- Hátrányos helyzetű gyermekek száma
- 3 vagy több gyermekes családban élők száma
- Csonka családban élők száma
- Tartósan beteg gyermek

Hátrányos helyzet okait vizsgáló szempontok

- Szociális /anyagi, lakásviszony, több gyerek, egyedülálló szülő/.
- Művelődési /szülők alacsony iskolázottsága, kultúrája/.
- Egészségügyi /lakásviszony, beteg gyerek ill. szülő/.

Veszélyeztetettség okait vizsgáló szempontok

- Erkölcstelen családi élet, devianciák / alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény stb. előfordulása /.
- Elhanyagoló nevelés, gondozás.
- Halmazottan hátrányos helyzet.
- Megromlott családi kapcsolat.

Információáramlás biztosítása a belső és külső partnerekkel

- Külső intézményekkel történő kapcsolattartás.
- Személyes, folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel.
- Belső információ áramoltatása egyedi vagy közös megbeszéléseken.
- Szakirodalom gyűjtés és feldolgozás, partnerek tájékoztatása.

A munkát irányító dokumentumok

- 1991. Évi LXIV. Törvény, a New Yorkban 1989. november 20-án kelt Gyermek Jogairól szóló Egyezmény
- A többszörösen módosított Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. Törvény
- A többszörösen módosított Szociális igazgatásról és ellátásról szóló 1993. évi III. törvény
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény
- A többszörösen módosított 11/1994. MKM (VI.8.) rendelet
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Az Aprófalva élete c. helyi program

Fontos az etikai szabályok betartása, ill. a gyermekek jogainak szem előtt tartása.

Érvényességi nyilatkozat

**A helyi nevelési program érvényességi ideje
2015. Augusztus 1. – től határozatlan ideig.**

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- Szervezeti átalakítás
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- Ha a törvényi módosítások előírják

Előírás a programmódosítás előterjesztése:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőtestületének
- Részletes írásbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten

Nevelőmunkát segítő eszközök, jegyzékek jegyzéke

Az oktatási miniszter 1/1999.(VII. 24.) OM rendelete

(Jegyzék a nevelési – oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről – kivonat.)

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Intézményi készlet	Intézményi hiány
4. játszóudvar			
Kerti asztal	Gyermekcsoportonként 1	-10	-
Kerti pad	Gyermekcsoportonként 2	-10	10
Babaház	Gyermekcsoportonként 1	5	5
Udvari homokozó	Gyermekcsoportonként 1	4	6
Takaróháló	Homokozóként 1	4	6

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Takaró	Gyermeklétszám szerint	233	18
Ágyneműhuzat, Lepedő	Gyermeklétszám szerint 3 – 3	50 0	673 723

V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

1. játékok, játékeszközök (mennyiség eszköz fajtánként)	Intézményi készlet	Intézményi hiány								
Különbféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	Gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	<table border="1"> <thead> <tr> <th>csopor szobai</th> <th>udv ari</th> <th>csopor tszobai</th> <th>udva ri</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>70%</td> <td>80%</td> <td>30%</td> <td>20%</td> </tr> </tbody> </table>	csopor szobai	udv ari	csopor tszobai	udva ri	70%	80%	30%	20%
csopor szobai	udv ari	csopor tszobai	udva ri							
70%	80%	30%	20%							

Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök Csoportszobai és udvari eszközök külön – külön	Gyermekcsoportonként a gyermekek létszám figyelembe vételével	97%	70%	3%	30%
Ének, zene, énekes játékok eszközei Az óvoda nevelési programja szerint	Gyermekcsoportonként a gyermekek létszám figyelembe vételével	20%	-	10%	100%
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodást és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök) Óvoda nevelési programja szerint	Gyermekcsoportonként a gyermek 30 %-ának megfelelő mennyiségben	80%	80%	20%	20%
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök Az óvoda nevelési programja szerint	Gyermekcsoportonként a gyermekek létszám figyelembe vételével	90%	70%	10%	30%
A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok Az óvoda nevelési programja szerint	Gyermekcsoportonként a gyermekek létszám figyelembe vételével	70%	70%	30%	30%
Munka jellegű tevékenységek eszközei Az óvoda nevelési programja szerint	Gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	90%	90%	10%	10%
2. a nevelőmunkát segítő egyéb eszközök					
Hangszer (gyermekeknek) Az óvoda nevelési programja szerint	Gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	100%	-	100	-

